

Aan de leden van de Vaste commissie voor Economische Zaken & Klimaat
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum: 26 oktober 2018
Ons Kenmerk: 2018/JN/mv/075
Onderwerp: Begroting Economische Zaken en Klimaat

Geachte leden van de Vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat,

Van 6 t/m 8 november 2018 staat de behandeling van de begroting Economische Zaken en Klimaat gepland. Voor deze begrotingsbehandeling vraagt FME, dat ruim 2.200 bedrijven vertegenwoordigt in de technologische industrie, aandacht voor diverse punten op het gebied van energie en klimaat. FME komt in een aparte brief terug op haar punten over innovatie, digitalisering en cyberveiligheid.

1. Energiebesparing: industievraag groeit snel, handhaaf EIA op 54,5%

Meer dan de helft van de industrie verwacht de komende twee jaar extra geld te investeren in energiebesparing en zestig procent ziet verduurzaming als een topprioriteit, zo blijkt uit de VNO-enquête die onder 200 bedrijven werd afgenomen in het kader van de Dag van de Industrie.¹ Om deze reden is het een verkeerd signaal om de Energie Investeringsaftrek (EIA) te versoberen. LED-verlichting, dat qua besparingspotentieel gelijkstaat aan het jaarlijkse stroomverbruik van 3 miljoen huishoudens en binnen de gebouwde omgeving 44% van de CO2-reductiedoelstelling van 7 megaton kan realiseren², is bijvoorbeeld één van de meest aangevraagde technieken binnen de EIA. In 2017 hebben bedrijven voor 1,5 miljard euro aan investeringen binnen de EIA gedaan. Zo werd een besparing gerealiseerd die vergelijkbaar is met het jaarlijkse gasverbruik van 350.000 huishoudens.

In een tijd waarin bedrijven veel willen investeren in energiebesparing heeft de verlaging van de EIA (naar 45%) een remmende werking. FME vraagt uw commissie bij de minister aan te dringen op het terugdraaien van deze versobering en de EIA te handhaven op 54,5%.

2. Digitalisering: breng kansen en risico's voor het energiesysteem in kaart

Het toepasbaar maken van informatietechnologie (o.a. 5G, big data en blockchain) voor de energietransitie zorgt voor meer mogelijkheden om het elektriciteitsnet te flexibiliseren en de algehele efficiëntie van het energiesysteem te verhogen. Huishoudens worden kleine energiecentrales die zelf terugleveren aan het net en energiebedrijven transformeren in ICT-bedrijven die data en algoritmes gebruiken om vraag en aanbod van energie zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. In de industrie zorgt digitalisering voor een verlaging van het energiegebruik.

Inpassing van informatietechnologie maakt het elektriciteitsnet stabiel en veiliger, waarmee fluctuaties in het energieaanbod mede worden opgevangen. Tegelijkertijd wordt het net complexer en van veel meer bronnen afhankelijk. Naast voldoende weerbaarheid (voorkomen van softwarefouten en moedwillige verstoring) moet het schakelbaar vermogen van huishoudens

¹ <https://www.ensoc.nl/nieuwsarchief/branchenieuws/industrie-verwacht-meer-te-investeren-in-energiebesparing/>

² https://www.fedet.nl/wp-content/uploads/2018/07/NLA_Infographic.pdf

worden opgeschaald zodat het net ook aanbodgestuurd kan werken. Ook moeten er afspraken worden gemaakt over data (rechten, zeggenschap, toegang). Een breed scala aan ICT-ontwikkelingen en aanverwante vraagstukken heeft impact op de energietransitie en de concurrentie zit niet stil.³ Zo stelt Duitsland alles in het werk zijn voortrekkersrol op energiegebied te versterken, tot en met 2022 worden de R&D uitgaven met 45% verhoogd. Digitalisering is daarbij één van de speerpunten.

FME vraagt uw commissie bij de minister aan te dringen op de oprichting van een kennisplatform waar publieke en private kennis wordt gebundeld. Dit kennisplatform dient via een impactanalyse de kansen en risico's van digitalisering op het energiesysteem nauwkeurig in kaart te brengen.

3. Opschaling van energie-innovaties: verruim de DEI-regeling

Veelbelovende energietechnologieën, bijvoorbeeld op het gebied van energieopslag, vallen op dit moment tussen wal en schip. Hun meerwaarde voor de energietransitie is bewezen, maar de vraag vanuit de markt ontbreekt nog. Deze innovaties belanden in de *Valley of Death*: hun uitrol wordt vertraagd doordat zij niet de schaalgrootte-voordelen hebben van reeds volwassen technologieën.

FME stelt voor om de Demonstratie Energie Innovatie-regeling (DEI) te verruimen, zodat voortaan zowel de demonstratiefase als de eerste opschalingsfase van energie-innovaties onder de regeling valt. Het budget van de DEI-regeling moet hiervoor worden opgehoogd met 55 miljoen euro per jaar.

4. Circulaire economie: structurele financiering vanuit klimaatvelop

De transitie naar een circulaire maakindustrie is kostenefficiënt klimaatbeleid. Zie bijvoorbeeld metaalrecycling: hergebruik van een stalen balk zorgt voor CO2-besparing, want er wordt een nieuw proces uitgespaard van ertswinning, sloop, afvoer en smelting. Een koppeling tussen circulaire economie en klimaat vergroot bovendien de leveringszekerheid van kritische grondstoffen die belangrijk zijn voor de continuïteitsborging van de energietransitie (bijv. lithium in accu's/batterijen). Het kabinet stelt in de klimaatvelop 22,5 miljoen euro extra beschikbaar voor circulaire economie, maar maakt helaas geen geld vrij voor projecten in de circulaire maakindustrie.

FME vraagt om bij de huidige verdeling van de klimaatvelop een startbudget van 5 miljoen euro voor de circulaire maakindustrie beschikbaar te stellen. Daarnaast verzoekt FME om bij de toekomstige verdeling van klimaatvelop een budgetallocatie van 10% voor circulaire economie te hanteren, zodat structureel geld vrijkomt voor circulaire economie projecten.

Ter afsluiting

FME is graag bereid om bovenstaande mondeling of schriftelijk nader toe te lichten. U kunt contact opnemen met onze Adviseur Public Affairs, Jeroen Neefs (jeroen.neefs@fme.nl / +31 6 53158493).

Met vriendelijke groet,

Ineke Dezentjé Hamming-Bluemink (voorzitter FME)

³ Internet of Things (inclusief smart grids, slimme buurten en fabrieken, zelfvoorzienende sensoren, automatisering), Big Data Analytics (gegevensverwerking, prognoses), kunstmatige intelligentie (machine learning), ICT-beveiliging en bestendigheid van het systeem, gegevensverwerking (alsmede bescherming en rechten), simulatiemethoden, de interactie tussen mens en machine (augmented reality en geautomatiseerde licht- en temperatuurregeling), robotica (bijv. productie en onderhoud), open science en innovatieve digitale bedrijfsmodellen (een virtuele energiecentrale en digitale platforms).